

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Zielonej Górze

INFORMACJA

o stanie środowiska w powiecie nowosolskim
w 2005 roku

Zielona Góra, marzec 2006 r.

INFORMACJA

o stanie środowiska w powiecie nowosolskim w 2005 r.

1. Wprowadzenie

Powiat nowosolski zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części województwa lubuskiego. Graniczy z powiatami: zielonogórskim, wschowskim i żagańskim oraz z województwem wielkopolskim – na wschodzie i dolnośląskim – na południu. Obszarowo należy do najmniejszych (obok powiatu wschowskiego) powiatów województwa lubuskiego. Zajmuje ogółem 771 km² powierzchni, co stanowi ok. 5,5 % powierzchni ogólnej województwa. Jest za to powiatem ziemskim o największej gęstości zaludnienia, wynoszącej 113 Mk/km² oraz trzecim co do wielkości powiatem pod względem liczby mieszkańców; w powiecie nowosolskim zamieszkuje 8,6 % ludności województwa ogółem. W skład powiatu wchodzi 8 gmin, w tym: 1 gmina miejska (Nowa Sól), 3 gminy miejsko – wiejskie (Kozuchów, Nowe Miasteczko, Bytom Odrzański) i 4 gminy wiejskie (Kolsko, Otyń, Nowa Sól, Siedliszko). Stolicą powiatu jest miasto Nowa Sól – leżące nad Odrą, liczące ok. 41 tys. mieszkańców. Przez powiat przebiegają ważne trasy komunikacyjne, między innymi droga międzynarodowa nr 3 z południa na północ Europy.

(Dane liczbowe wg „Rocznika Statystycznego Województwa Lubuskiego 2005” - US w Zielonej Górze).

2. Gospodarka wodno- ściekowa

W powiecie nowosolskim, podobnie jak w całym województwie, występuje problem braku kompleksowych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Wg „Rocznika Statystycznego Województwa Lubuskiego 2005” (US w Zielonej Górze) sieć wodociągowa w powiecie (bez podłączeń do budynków i innych obiektów) ma ogółem 429,5 km długości, a sieć kanalizacyjna zaledwie 106,1 km. W województwie lubuskim proporcje te kształtują się nieco lepiej: długość sieci wodociągowej wynosi ogółem 5333,5 km, a długość sieci kanalizacyjnej – 1786,8 km. Tylko 50,5 % ludności powiatu nowosolskiego obsługiwana jest przez oczyszczalnie ścieków (w województwie – 62,7 % ogółu ludności).

Dysproporcje w zakresie wyposażenia miejscowości w sieć wodociągową i kanalizacyjną oraz urządzenia do oczyszczenia ścieków, stwarzają duże zagrożenie dla środowiska, w szczególności dla jakości wód powierzchniowych i wód podziemnych ujmowanych dla potrzeb ludności. Do wód mogą przedostawać się zanieczyszczenia ze ścieków gromadzonych w nieszczelnych zbiornikach przydomowych, a niekiedy - odprowadzanych wprost do wód lub do ziemi za pośrednictwem różnego rodzaju rowów, rowków itp.

Oprócz inwestowania w nowoczesne oczyszczalnie, ważne jest także pełne skanalizowanie miejscowości wyposażonych już w urządzenia do oczyszczania ścieków (w celu ograniczenia odprowadzania nie oczyszczonych, bądź niedostatecznie oczyszczonych ścieków do środowiska) oraz zapewnienie prawidłowej eksploatacji istniejących oczyszczalni.

W tabeli 1 zestawiono dane dotyczące oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu nowosolskiego (stan na 31.12.2005 r.).

Tabela 1. Oczyszczalnie ścieków eksploatowane na terenie powiatu nowosolskiego

Lp.	Obiekt	Typ oczyszczalni	Przepustowość $Q_{d \max}$	Obecne obciążenie $Q_{d \text{sr}}$	Odbiornik
Gospodarka komunalna					
1.	Centralna oczyszczalnia ścieków w Nowej Soli	mechaniczno-biologiczna z chemicznym wspomaganie usuwania fosforu	15000 m ³ /d	4800,0 m ³ /d	rz. Czarna Struga
2.	Oczyszczalnia w Nowym Miasteczku	mechaniczno-biologiczna	1000 m ³ /d	363,0 m ³ /d	rz. Biała Woda
3.	Oczyszczalnia w Bytomiu Odrzańskim	mechaniczno-biologiczna	600 m ³ /d	402,2 m ³ /d	rz. Odra
4.	Oczyszczalnia ścieków w Kolsku	mechaniczno-biologiczna	330 m ³ /d	110,0 m ³ /d	rz. Obrzyca
5.	Oczyszczalnia ścieków w Studzieńcu	mechaniczno-biologiczna	100 m ³ /d	23,4 m ³ /d	rz. Kożuszna
6.	Oczyszczalnia ścieków w Czciradzu	mechaniczna	100 m ³ /d	23,4 m ³ /d	rów melioracyjny
7.	Oczyszczalnia ścieków w Siedlisku	mechaniczno-biologiczna	95 m ³ /d	50,7 m ³ /d	rz. Odra
8.	Oczyszczalnia ścieków w Ośrodku Wypoczynkowym MAYER w Józefowie	mechaniczno-biologiczna	50 m ³ /d	5,0 m ³ /d	grunt
9.	Oczyszczalnia ścieków w Otyniu	mechaniczna	40 m ³ /d	16,0 m ³ /d	rz. Śląska Ochla
10.	Oczyszczalnia ścieków w Nowej Soli (Administracja Nieruchomości WSPÓLNOTA)	mechaniczno-biologiczna	25 m ³ /d	6,2 m ³ /d	rz. Solanka
Oczyszczalnie zakładowe					
1.	ZASET Sp. z o.o. w Kożuchowie	mechaniczno-biologiczna	300 m ³ /d	86,0 m ³ /d	rz. Kożuszna
2.	ZASET Sp. z o.o. w Kożuchowie	mechaniczno-chemiczna	64 m ³ /d	250 m ³ /d	rz. Kożuszna
3.	Jarzyny Meyer Sp. z o.o. w Kożuchowie	mechaniczno-biologiczna	200 m ³ /d	30,0 m ³ /d	rz. Kożuszna
4.	Dolnośląskie Zakłady Metalurgiczne DOZAMET Sp. z o.o. w Nowej Soli	osadnik Imhoffa	150 m ³ /d	30,0 m ³ /d	rz. Czarna Struga
5.	STUDRÓB Sp. z o.o. Zakład Uboju Drobiu w Studzieńcu	mechaniczno-biologiczna	100 m ³ /d	0 m ³ /d (oczyszczalnia nieczynna – postój zakładu)	rz. Czarna Struga

W 2005 r. jedna oczyszczalnia znajdująca się na terenie powiatu nowosolskiego przekraczała warunki określone w pozwoleniu na wprowadzanie ścieków do środowiska. Była to oczyszczalnia dla miasta Bytom Odrzański, eksploatowana przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Bytomiu Odrzańskim. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości dokonano modernizacji oczyszczalni, w wyniku której nastąpiła poprawa jej pracy i osiągnięto wymagany efekt oczyszczania ścieków.

3. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Wśród substancji emitowanych przez zakłady przemysłowe zlokalizowane na terenie powiatu nowosolskiego przeważają zanieczyszczenia charakterystyczne dla procesów spalania paliw do celów energetycznych i technologicznych, czyli: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pyły. Wielkość emisji zależy od ilości i jakości zużywanego paliwa, wyposażenia w urządzenia oczyszczające gazy odlotowe oraz skuteczności działania tychże urządzeń.

Większość zakładów na terenie powiatu ma uregulowaną stronę formalno- prawną w zakresie odprowadzania zanieczyszczeń do powietrza tj. posiada ważne pozwolenie na emisję zanieczyszczeń do powietrza. Nie wszystkie natomiast dysponują urządzeniami służącymi ograniczeniu emitowanych zanieczyszczeń. W urządzeniach oczyszczających zatrzymywanych jest 73,1 % wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych (emisja przemysłowych zanieczyszczeń pyłowych ogółem wynosi 153 t/rok). Brak natomiast urządzeń do neutralizacji zanieczyszczeń gazowych (ogółem: 404 t/rok, w tym: SO₂ – 172 t/rok) (*dane liczbowe wg „Rocznika Statystycznego Województwa Lubuskiego 2005” - US w Zielonej Górze*).

W 2005 r. trzy podmioty znajdujące się na terenie powiatu nowosolskiego przekraczały warunki określone w pozwoleniach na emisję substancji zanieczyszczających do powietrza: Wielospecjalistyczny Szpital SP ZOZ w Nowej Soli (w zakresie emisji dwutlenku azotu), ALPO Aleksander Polański w Niodoradzu (w zakresie emisji tlenku węgla) oraz PPH MUSTANG s.c. Export-Import w Zakęciu (w zakresie emisji toluenu). Zakładom tym zostały wymierzone kary biegnące.

Głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza (nie tylko w powiecie nowosolskim) jest tzw. emisja niska z małych źródeł lokalnych, takich jak: paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze, obiekty rolnicze itp. Jej wielkość jest trudna do określenia. Szacuje się, że wynosi od kilku do kilkunastu procent ogółu emisji - na terenach o rozwiniętej sieci ciepłowniczej oraz - do kilkudziesięciu procent ogółu emisji na terenach, których nie obejmują centralne systemy ciepłownicze.

Istotny wpływ na jakość powietrza mają także zanieczyszczenia komunikacyjne (emitowane przez pojazdy samochodowe). W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory

aromatyczne (w szczególności benzen) oraz pyły zawierające m.in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi.

Przez teren powiatu nowosolskiego przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, przede wszystkim międzynarodowa droga nr 3 – łącząca Dolny Śląsk z Pomorzem Zachodnim i południe Europy z północą. Główne miasto powiatu – Nowa Sól posiada obwodnicę dla ruchu pojazdów w kierunku północ-południe, umożliwiającą ominięcie południowej części miasta. Rozpoczęto budowę kolejnego odcinka obwodnicy - dla północnej części miasta. Obwodnicę dla ruchu pojazdów odbywającego się w kierunku północ - południe posiada również Nowe Miasteczko. Należy podkreślić, że dzięki obwodnicom w znacznym stopniu następuje ograniczenie zjawiska kumulowania się w centrach miast zanieczyszczeń emitowanych z kominów oraz ze środków lokomocji.

4. Gospodarka odpadami

Na terenie powiatu nowosolskiego odpady komunalne gromadzone są aktualnie na składowiskach w miejscowościach:

1. Kiełcz (gm. Nowa Sól) – obiekt posiadający uszczelnienie z folii PEHD oraz lokalny system monitoringu wód podziemnych.
2. Stypułów (gm. Kozuchów) – obiekt posiadający uszczelnienie z folii PEHD oraz lokalny system monitoringu wód podziemnych.
3. Kolsko – obiekt nie spełnia aktualnych wymogów techniczno-technologicznych, zgoda na eksploatację do końca 2005 r. (decyzja Starosty Nowosolskiego).
4. Nowe Miasteczko – składowisko aktualnie jest rekultywowane.
5. Bytom Odrzański – składowisko nie eksploatowane i przeznaczone do rekultywacji.

W obrębie powiatu nowosolskiego istnieją również dwa eksploatowane aktualnie składowiska odpadów przemysłowych. Są to:

1. Składowisko w Bobrownikach przeznaczone dla odpadów poprodukcyjnych, głównie odpadowych mas formierskich, będące własnością DOZAMET Sp. z o.o. w Nowej Soli. Obiekt posiada zabezpieczenia wykonane z folii PEHD oraz system lokalny monitoringu wód podziemnych.
2. Składowisko w Mirocinie Dolnym, na którym gromadzone są osady poneutralizacyjne powstające w ZASET Sp. z o.o. w Kozuchowie. Składowisko (wylewisko) posiada zabezpieczenia wykonane z folii PEHD oraz system lokalny monitoringu wód podziemnych.

Niezależnie od powyższego, w dalszym ciągu stwierdza się przypadki nielegalnego gromadzenia odpadów oraz porzucania odpadów np. w lasach, czy nad wodami. W takich sytuacjach organem decyzyjnym są gminy, które mają prawo – w przypadku nie ustalenia sprawcy zdarzenia – do zobowiązania właściciela terenu (domniemanego posiadacza odpadów) do jego uporządkowania.

Problem tworzenia tzw. „dzikich wysypisk” na obrzeżach miejscowości i w lasach wiąże się z problemem wciąż niskiej świadomości ekologicznej społeczeństwa. Istnieje potrzeba uświadamiania ludziom (zwłaszcza mieszkańcom wsi) szkodliwości tego typu obiektów i zachowań oraz konieczności legalnej utylizacji odpadów.

5. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska

W ewidencji zakładów kontrolowanych, prowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, znajduje się 89 podmiotów gospodarczych z terenu powiatu nowosolskiego. W 2005 roku przeprowadzono 48 kontroli w 43 zakładach, w szczególności: 14 kontroli kompleksowych (w tym 5 kontroli inwestycji – odbiory techniczne), 25 kontroli problemowych i 9 kontroli interwencyjnych. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska, w 28 przypadkach wydano zarządzenia pokontrolne zobowiązujące kontrolowane podmioty do ich usunięcia. Nałożono również 4 grzywny w postaci mandatów kredytowanych w łącznej wysokości 1200 zł oraz udzielono 5 pouczeń. 4 jednostkom wymierzono 6 kar biegnących pieniężnych za przekroczenie warunków pozwoleń. W dwóch przypadkach przekazano do Starostwa Powiatowego w Nowej Soli wyniki pomiaru emitowanego hałasu, w celu wszczęcia postępowania dotyczącego wydania pozwolenia na emisję hałasu. Skierowano ponadto dwa wystąpienia do Urzędów Gmin.

Poniżej omówiono wyniki kontroli przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w ostatnim okresie, w wybranych podmiotach gospodarczych.

Odprowadzanie ścieków bez oczyszczania z gminy Koźuchów

Decyzją z dnia 13.03.2002 r. znak: WI.4020-1/1/02, zmienioną decyzjami z dnia 23.02.2004 r. znak: WI.4020-1/1/02/04 oraz z dnia 28.01.2005 r. znak: WI.4020-1/1/02/05, Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Zielonej Górze ustalił termin usunięcia naruszenia przepisów ochrony środowiska w zakresie gospodarki ściekowej na terenie miasta Koźuchowa na dzień 31.12.2005 r. Termin ustalono na wniosek Burmistrza Koźuchowa, który jednocześnie zawierał informację na temat zamierzonego sposobu rozwiązania problemu odprowadzania do odbiornika nie oczyszczonych ścieków z miasta Koźuchów - Rada Miejska podjęła decyzję o budowie miejskiej oczyszczalni ścieków.

Kontrola Gminy Koźuchów przeprowadzona w dniu 11.01.2006 r. potwierdziła realizację podjętych zobowiązań. Gmina uzyskała pozwolenie na budowę oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej – decyzją Starosty Nowosolskiego z dnia 17.02.2005 r. znak: AB.V.7351-1562/2004.

Opóźnienie realizacji inwestycji wynikało z winy oferenta, którego wybrano na wykonawcę inwestycji, w wyniku rozstrzygnięcia przetargu w dniu 30.09.2005 r. W dniu 18.11.2005 r. wybrany wykonawca, tj. Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane „INFRA” Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp., poinformował Gminę Koźuchów, że nie przystąpi do podpisania umowy. W związku z powyższym

Gmina zmuszona była ponownie rozpocząć procedurę przetargową w celu dokonania wyboru wykonawcy inwestycji. W dniu 28.11.2005 r. przesłano ogłoszenie do Biura Zamówień Publicznych, zaś ogłoszenie ukazało się w dniu 02.12.2005 r. Termin otwarcia ofert przypadał na dzień 18.01.2006 r. Termin wykonania inwestycji, określony w ww. ogłoszeniu, ustalono na 31.12.2006 r. Przewiduje się, że rozruch technologiczny oczyszczalni ścieków przeprowadzony zostanie w I kwartale 2007 r.

Zatłaczanie wód złożowych przez DPV SERVICE Sp. z o.o. w Zakęciu

Na działce nr 234/1 w Zakęciu gm. Otyń, na której odbywa się zatłaczanie wód złożowych do górotworu, odwiertem OTYŃ-IG – 1 była prowadzona w przeszłości eksploatacja ropy naftowej i gazu ziemnego. Eksploatację rozpoczęto 19 lipca 1968 r. Do grudnia 1979 r. wydobyto 41.157.900 Nm³ gazu oraz 148 ton gazoliny. W 1982 r. – po rekonstrukcji odwiertu – rozpoczęto samoczynną eksploatację ropno-gazową. Do 31.01.1984 r. wydobyto 5.098 ton ropy oraz 1.369.700 Nm³ gazu. Po ustaniu samowypływu, od 1984 r. rozpoczęto wydobywanie ropy z zastosowaniem pomp wgłębnych. Wydobywanie kontynuowano do czerwca 1993 r. W tym okresie wydobyto 12.060 ton ropy i 1.551.600 Nm³ gazu. Ogółem z otworu wydobyto 17.158 ton ropy, 44.339.900 Nm³ gazu i 148 ton gazoliny.

W roku 1994 wykonano rekonstrukcję odwiertu i pomiary wgłębne. Badania wykazały, że złożo jest zawodnione, co było powodem podjęcia decyzji o wstrzymaniu eksploatacji. Decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa znak: DG/Kzk/ZW/7029/00 z dnia 29.04.1999 r. złożo ropy naftowej i gazu ziemnego OTYŃ-IG – 1 zostało skreślone z ewidencji zasobów.

Po zakończeniu eksploatacji złoża, odwiert OTYŃ-IG – 1 zabezpieczono, a urządzenia towarzyszące zdemontowano. Pozostał budynek gospodarczy, ogrodzenie, studnia kopana i studnia wiercna, instalacje (wodociągowa i energetyczna) oraz wykop po zbiornikach magazynowych. W wyniku wieloletniej działalności kopalni, powierzchnia terenu została przekształcona na cele działalności górniczej – wydobywczej.

W 2001 r. działka wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą techniczną została przekazana w formie wieczystej dzierżawy DPV SERVICE Sp. z o.o. w Zakęciu, która zarejestrowana jest w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS 0000068710. Spółka prowadzi działalność w zakresie zatłaczania wód złożowych do górotworu. Taką też działalność Spółka podjęła na dzierżawionym terenie, wykorzystując do tego celu istniejący otwór eksploatacyjny OTYŃ-IG – 1. Przed przystąpieniem do ponownej eksploatacji otworu OTYŃ-IG – 1 Spółka wystąpiła do Wojewody Lubuskiego z wnioskiem o wydanie pozwolenia wodno-prawnego.

Decyzją z dnia 9.11.2001 r. znak OS. II.H.Pat.6811–21/01, z późniejszą zmianą: decyzja z dnia 27.12.2001 r. znak OS.II.H.Pat.6811–31/1/01, Wojewoda Lubuski zezwolił Spółce z o.o. DPV SERVICE na zatłaczanie wód złożowych do górotworu poprzez otwór OTYŃ-IG – 1 w ilości $Q_d = 40,0 \text{ m}^3/\text{d}$.

W związku z istniejącym konfliktem społecznym pomiędzy mieszkańcami wsi Zakęcie, a Spółką z o.o. DPV SERVICE, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska wielokrotnie podejmował kontrole interwencyjne w DPV SERVICE Sp. z o.o., z kontrolnym poborem wód złożowych zatłaczanych do górotworu do analiz fizykochemicznych. Badanie oraz wyniki kontroli nie stwierdziły naruszeń warunków decyzji Wojewody Lubuskiego zezwalającej na zatłaczanie do górotworu wód złożowych o określonych parametrach.

Należy przy tym zaznaczyć, że zatłaczanie wód złożowych do górotworu jest metodą stosowaną od dawna w Europie i na świecie. W Stanach Zjednoczonych otwory chłonne zostały podzielone na pięć klas w zależności od przeznaczenia. Odwiert OTYŃ-IG – 1 jest odpowiednikiem otworu klasy drugiej, której podlegają otwory chłonne zlokalizowane na wyeksploatowanych złożach ropy i gazu. Takie otwory wykorzystuje się głównie do zrzutu solanek, wydobywanych razem z ropą naftową i gazem ziemnym. Prawidłowo uszczelniony otwór chłonny trwale zatrzymuje zanieczyszczenia w strefie chłonnej. Odpowiednie uszczelnienie zabezpiecza także złoża wód podziemnych przed wpływem wód zasolonych.

Pierwsze zatłaczanie solanek do otworów chłonnych miało miejsce w Pensylwanii już pod koniec XIX wieku. W Niemczech składowanie ciekłych odpadów do górotworu prowadzone jest od 1925 r. Podobna procedura stosowana jest także w Holandii, Francji, krajach b. ZSRR oraz Japonii. Również w Polsce w rejonie Jasła od wielu lat stosuje się zatłaczanie wód złożowych do górotworu.

Wg informacji uzyskanych w Podkarpackim Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Jasle nie stwierdzono dotychczas jakichkolwiek symptomów negatywnego wpływu tej działalności na środowisko gruntowo-wodne.

Podczas kontroli przeprowadzonej w dniu 04.10.2005 r. stwierdzono, że zhermetyzowano przeładunek wód złożowych z cystern do zbiorników magazynowych oraz zakupiono specjalistyczną cysternę do przewozu wód złożowych, umożliwiającą współpracę z zastosowanym układem hermetyzacji. Na terenie przedsiębiorstwa zainstalowano system monitoringu przemysłowego. Ponadto granice działki obsadzone zostały szpalerem drzew zimozielonych.

Reasumując należy stwierdzić, że działalność prowadzona przez DPV SERVICE Sp. z o.o. na terenie działki nr 234/1 w Zakęciu prowadzona jest zgodnie z warunkami określonymi decyzją Wojewody Lubuskiego.

POL-EKO-TECH – Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Nowej Soli

Firma POL-EKO-TECH z/s w Zielonej Górze przy ul. Działkowej 19/22-23 jest Generalnym Przedstawicielem Technologii MID-MIX® w Polsce.

W okresie od 15.10.2001 r. do 30.10.2004 r. w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów w Nowej Soli unieszkodliwiono ponad 50 tys. Mg odpadów niebezpiecznych. W tym samym okresie prze-

kazano odbiorcom zewnętrznym ponad 20 tys. Mg unieszkodliwionych odpadów innych niż niebezpieczne.

W oparciu o wyniki kontroli przeprowadzonej przez WIOŚ w Zielonej Górze w dniu 10.12.2004 r. Wojewoda Lubuski decyzją z dnia 07.02.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6220-8/05 cofnął firmie POL-EKO-TECH w Zielonej Górze pozwolenie na prowadzenie działalności w zakresie usuwania, wykorzystywania lub unieszkodliwiania odpadów (ustalenia ww. kontroli opisano w informacji za 2004 r.). Od decyzji Wojewody Lubuskiego firma POL-EKO-TECH w Zielonej Górze odwołała się do Ministra Środowiska w Warszawie (pismo z dnia 23.02.2005 r.). Decyzją z dnia 20.07.2005 r. znak: DIOŚ-III-c-oz-23-2093/05/MT Minister Środowiska utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy.

Kontrola przeprowadzona przez WIOŚ w dniu 08.03.2005 r. wykazała, że przedsiębiorstwo nie uzyskało wymaganego pozwolenia zintegrowanego.

Obecnie, na podstawie art. 34 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, trwa postępowanie w Urzędzie Miejskim w Nowej Soli, w sprawie zobowiązania POL-EKO-TECH do usunięcia zgromadzonych odpadów.

FERMY DROBIU WOŹNIAK – Ferma Lubieszów

FERMY DROBIU WOŹNIAK Daniel Woźniak z siedzibą w m. Żylice woj. wielkopolskie prowadzą w miejscowości Lubieszów fermę kur niosek. W 10 budynkach gospodarczych prowadzony jest chów bateryjny o obsadzie wynoszącej około 465 tys. sztuk. Powstający pomiot kurzy gromadzony jest wewnątrz obiektów pod bateriami klatek, bezpośrednio na taśmociągach. Co 2 do 3 dni pomiot kurzy jest transportowany na zewnątrz budynków, na podstawione naczepy samochodowe i w tym samym dniu - odbierany w celu rolniczego wykorzystania. W ciągu doby wytwarzanych jest przeciętnie od 50 do 80 Mg obornika kurzego. Odbiór i transport powstającego pomiotu odbywa się przez zewnętrznych odbiorców – rolników indywidualnych, na podstawie zawartych z nimi umów. W dniu przeprowadzania kontroli, tj. 15 kwietnia 2005 r., ferma posiadała 9 podpisanych umów na odbiór pomiotu kurzego. Przeprowadzona kontrola wykazała szereg uchybień formalno-prawnych związanych z funkcjonowaniem fermy, w wyniku czego Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał zarządzenie pokontrolne nakazujące do usunięcia zaistniałych uchybień.

FERMY DROBIU WOŹNIAK złożyły do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wniosek o uzyskanie pozwolenia zintegrowanego. Termin uzyskania przedmiotowej decyzji upływał 31.12.2005 r. W dniu 14 lutego 2006 r. Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. wydał decyzję odmawiającą udzielenia pozwolenia zintegrowanego dla ww. fermy. W związku z powyższym w marcu br. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wszczął procedurę wstrzymania użytkowania ww. instalacji na podstawie art. 365 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego zlokalizowane na terenie powiatu nowosolskiego

Na terenie powiatu nowosolskiego zlokalizowanych jest 19 instalacji, które są objęte obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Tylko jedna instalacja podlega rozpatrzeniu przez Starostę Nowosolskiego, natomiast pozostałe – 18 przez Wojewodę Lubuskiego. Charakterystyka instalacji przedstawia się następująco:

- 7 instalacji do chowu lub hodowli drobiu,
- 3 instalacje w hutnictwie i przemyśle metalurgicznym,
- 5 instalacji w gospodarce odpadami,
- 4 instalacje do chowu lub hodowli świń.

Do dnia 31 grudnia 2005 r. pozwolenie zintegrowane uzyskały 4 instalacje związane z chowem i hodowlą świń.

6. Wyniki badań monitoringowych stanu środowiska

6.1. Wody powierzchniowe

Rzeki

W 2005 r. na obszarze województwa lubuskiego kontynuowano wdrażanie monitoringu jakości wód zgodnego z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej (dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r.). Badania monitoringowe rzek prowadzono pod kątem spełnienia wymagań odnośnie jakości wód zgodnie z ich przeznaczeniem i obowiązującymi przepisami.

W 2005 r. badania rzek prowadzone były w ramach:

- monitoringu diagnostycznego - dla określenia klasy czystości wód i wskaźników decydujących o klasyfikacji,
- monitoringu wód granicznych – na podstawie umowy międzynarodowej (z 19 maja 1992 r.) pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec na temat współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych,
- europejskiej sieci EUROWATERNET – dla potrzeb raportowania do Europejskiej Agencji Środowiska o jakości wód głównych rzek Polski,
- monitoringu jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych (tzw. monitoring „rybny”),
- monitoringu jakości wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia - we współpracy z Państwową Inspekcją Sanitarną,

- monitoringu wód zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego (wynikającego z realizacji tzw. Dyrektywy Azotanowej),
- monitoringu dla potrzeb oceny stopnia eutrofizacji wód.

W punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na rzekach w granicach powiatu nowosolskiego w 2005 r. realizowano monitoring diagnostyczny, „rybny” i monitoring pod kątem oceny eutrofizacji wód. Próbkę do badań analitycznych do ww. celów pobierano 1 raz na miesiąc.

Badania o charakterze diagnostycznym, którym poddano w 2005 r. wody rzeki Odry w rejonie Nowej Soli wykazały, że cechują się one nadal nadmiernym zanieczyszczeniem – na poziomie najgorszej V klasy jakości wód (wody złej jakości). Szczegółową ocenę wyników badań monitoringu diagnostycznego przeprowadzonych w 2005 r. na rzece Odrze w rejonie Nowej Soli przedstawiono w załączeniu (zał. nr 1). Wynika z niej, że wskaźnikami decydującymi o klasyfikacji wód Odry była nadmierna zawartość substancji rozpuszczonych, czyli zasolenie (wskaźnik: chlorki) oraz zanieczyszczeń organicznych (wskaźnik: azot Kjeldahla).

Główne źródła zanieczyszczeń rzeki Odry zlokalizowane są na terenach silnie uprzemysłowionych.. Są to między innymi zrzuty silnie zasolonych wód kopalnianych oraz ścieki z zakładów przemysłowych i aglomeracji Górnego i Dolnego Śląska. Sprawiają one, że rzeka wpływając na teren województwa lubuskiego cechuje się już nadmiernym zanieczyszczeniem.

W granicach województwa lubuskiego wpływ na jakość wód Odry mają ścieki z miast i miejscowości, położonych w dorzeczu rzeki (m.in. także na terenie powiatu nowosolskiego), które pośrednio oddziałują na jakość wód Odry - poprzez liczne dopływy (stanowiące odbiorniki ścieków) lub - rzadziej - odprowadzane są bezpośrednio do rzeki.

Oprócz badań diagnostycznych WIOŚ kontynuował badania rzek dla oceny wód pod kątem przydatności do bytowania ryb. Punkty pomiarowo-kontrolne do badań ustalane są na podstawie wykazów opracowanych przez regionalne zarządy gospodarki wodnej, określających przeznaczenie wód w kraju. Większe rzeki na terenie powiatu nowosolskiego przeznaczone „do bytowania ryb karpinowatych w warunkach naturalnych umożliwiających migrację ryb”. W 2005 r. badania prowadzono na rzece Śląskiej Ochli (na jej ujściowym odcinku). Szczegółowa ocena wyników badań – w załączeniu (zał. nr 2.). W tabeli 2 zestawiono informacje odnośnie przydatności wód niektórych rzek powiatu nowosolskiego do bytowania ryb.

Wg wykazu RZGW we Wrocławiu sporządzonego w 2003 r. wody rzeki Odry w rejonie Nowej Soli cechuje przydatność dla bytowania ryb karpinowatych. Badania wykonane przez WIOŚ w 2004 r. (pod kątem spełniania wymogów ww. rozporządzenia) nie potwierdziły tej oceny, gdyż wykazały zbyt wysokie stężenia substancji biogennych, a także nadmierne zanieczyszczenie wód Odry związkami organicznymi (w okresie letnim).

Tabela 2. Ocena jakości wód niektórych rzek na terenie powiatu nowosolskiego pod kątem przydatności do bytowania ryb w warunkach naturalnych

Nazwa rzeki	Przeznaczenie wód	Ocena ogólna spełniania wymagań
Odra	Do bytowania ryb karpiowatych	Spełnia ¹⁾
Krzycki Rów	Do bytowania ryb karpiowatych	Nie spełnia ¹⁾
Biała Woda	Do bytowania ryb karpiowatych	Brak danych
Czarna Struga (z Kozuszną)	Do bytowania ryb karpiowatych	Nie spełnia ²⁾
Śląska Ochła	Do bytowania ryb karpiowatych	Nie spełnia ³⁾

¹⁾ wg danych z wykazów opracowanych przez RZGW Wrocław

²⁾ na podstawie danych WIOŚ uzyskanych w 2004 r. (szczegółowa ocena – w „Informacji o stanie środowiska w powiecie nowosolskim w 2004 r.” opracowanej przez WIOŚ w październiku 2005 r. oraz na stronie internetowej WIOŚ: www.zgora.pios.gov.pl)

³⁾ na podstawie danych WIOŚ uzyskanych w 2005 r. (szczegółowa ocena w załączeniu)

Zła jakość wód rzek uwarunkowana jest presją punktowych i przestrzennych źródeł zanieczyszczeń. Punktowe źródła stanowią ścieki odprowadzane do wód – zwłaszcza nie oczyszczone, a także - oczyszczone w stopniu nie wystarczającym dla ochrony wód odbiornika. Ograniczenie presji związanej z odprowadzaniem do wód ścieków wiąże się z budową wysokosprawnych oczyszczalni ścieków, modernizacją działających już oczyszczalni, a także koniecznością rozwoju sieci kanalizacyjnej - w celu zmniejszenia dysproporcji pomiędzy wyposażeniem w wodociągi i kanalizację, występujących zwłaszcza na terenach wiejskich. Wg „Rocznika Statystycznego Województwa Lubuskiego 2005” (US w Zielonej Górze) sieć wodociągowa w powiecie nowosolskim (bez podłączeń do budynków i innych obiektów) ma ogółem 429,5 km długości, a sieć kanalizacyjna zaledwie 106,1 km.

Presję tzw. przestrzennych źródeł zanieczyszczeń wód stanowią spływy powierzchniowe z pól, pastwisk i łąk, a także opady atmosferyczne wprowadzające do wód zanieczyszczenia z powietrza. Wg IMGW Wrocław np. ładunek jednostkowy azotu ogólnego wniesiony przez opady atmosferyczne na obszar powiatu nowosolskiego w 2003 r. wyniósł 9,05-10,41 kg N/ha/rok, a ładunek jednostkowy siarczanów – 8,96-12,36 kg SO₄²⁻/ha/rok*

Ograniczenie wpływu przestrzennych źródeł zanieczyszczeń na terenie powiatu nowosolskiego może nastąpić w szczególności poprzez upowszechnianie i wprowadzanie zasad dobrych praktyk rolniczych (dotyczących poprawy procesów nawożenia, gospodarki nawozami itp.). Istotne będą także działania podejmowane w celu zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza.

(Uwaga: więcej informacji na ten temat znaleźć można na stronie internetowej WIOŚ www.zgora.pios.gov.pl w raporcie p.t. „Stan środowiska w województwie lubuskim w 2004 r.”).

Jeziora

Na terenie powiatu nowosolskiego na obszarze 3 gmin znajduje się 8 jezior o łącznej powierzchni 228,3 ha. W gminie Nowa Sól - 5 (o łącznej pow. 42,8 ha), gminie Kolsko - 2 (o łącznej pow. 180,3 ha) i gminie Nowe Miasteczko - 1 (o pow. 5,2 ha). W zlewni rz. Obrzyca znajduje się 6 jezior. Pozostałe jeziora leżą w zlewni rz. Białej Wody i bezpośredniej zlewni rz. Odry.

Tabela 3. Lista jezior położonych na terenie powiatu nowosolskiego

Lp.	Nazwa jeziora	Nazwa lokalna	P [ha]	Rodzaj jeziora	Zlewnia	Gmina
1	Rudno	Rudzieńskie, Orchowe	163,0	przepływowe	rz. Obrzyca	Kolsko
2	Świątobór	Święte	17,3	odpływowe	rz. Obrzyca	Kolsko
3	Chełmek	Kochanowo Duże	16,7	przepływowe	rz. Obrzyca	Nowa Sól
4	Lubięcińskie	Kochanowo Małe	12,9	przepływowe	rz. Obrzyca	Nowa Sól
5	Jeziorne	Jeziorno	9,6	odpływowe	rz. Obrzyca	Nowa Sól
6	bez nazwy	Glinianka	5,2	bezodpływowe	rz. Biała Woda	Nowe Miasteczko
7	Mesze		2,2	bezodpływowe	rz. Obrzyca	Nowa Sól
8	bez nazwy	Odrzańskie	1,4	bezodpływowe	rz. Odra	Nowa Sól

Do ważniejszych zbiorników na terenie powiatu nowosolskiego zalicza się jedno jezioro o dużej powierzchni – jezioro Rudno (Rudzieńskie, Orchowe) oraz dwa mniejsze jeziora leżące na terenach rezerwatów przyrody – Świątobór (Święte) i Mesze. Pozostałe zbiorniki należą do grupy jezior małych i płytkich. Są one zazwyczaj bogate w substancje biogenne i zalicza się je do jezior eutroficzných. Jeziora te wykorzystywane są lokalnie do celów rekreacyjnych lub wędkarskiego połowu ryb.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadził w 2004 roku badania stanu czystości wód jeziora Rudno oraz trzech stawów położonych w obszarze miasta Nowa Sól. Badania jakości wód stawów współfinansowane były przez Urząd Miasta Nowa Sól. Poniżej omówiono jakość wód badanych zbiorników wodnych.

Jezioro **Rudno (inne nazwy: Rudzieńskie, Orchowe)** zajmuje powierzchnię 163,0 ha, objętość jego wód wynosi 6590,4 tys. m³. Do jeziora wpływają dwa znaczące ciek wodne o stosunkowo dużym przepływie - od południa rzeka Obrzyca, a od wschodu Południowy Kanał Obry. Ponadto do jeziora od północy wpływa ciek płynący z położonego obok jeziora Wilcze. Z jeziora wypływa rzeka Obrzyca.

Jakość wód jeziora Rudno w ostatnich 15 latach była badana trzykrotnie: w 1991, 1999 i 2004 roku. Wyniki badań wskazują, że jezioro w tym czasie uległo degradacji z III klasy jakości do wód poza klasowych. Stan sanitarny jeziora uległ natomiast poprawie, z III klasy w 1991 roku do I klasy w 2004 r. Wskazuje to na poprawę gospodarki ściekowej na terenie zlewni bezpośredniej jeziora i jednocześnie informuje, że do jeziora nie przedostają się ścieki bytowo – gospodarcze z nadbrzeżnych miejscowości i ośrodków wypoczynkowych.

W celu poprawy jakości wód jeziora Rudno należy ograniczyć dopływ do nich związków biogennych, poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej i rolnej na obszarze zlewni. Jeśli poprawie ulegnie stan czystości dopływów do jeziora, to przy tak intensywnej wymianie wody w jeziorze (teoretycznie 23 razy w roku), można po dłuższym czasie spodziewać się zmiany na lepsze jakości wód.

Staw Kacza Górka, którego główną funkcją jest rekreacja, położony jest na terenie parku miejskiego w Nowej Soli. Przepływa przez niego niewielki ciek płynący ze zbiornika o nazwie Jeziorko. Staw Kacza Górka pod względem wskaźników fizykochemicznych nie odpowiada obowiązującym normom, według oceny hydrobiologicznej jest silnie zeutrofizowany, a pod względem sanitarnym charakteryzuje się niską, III klasą czystości.

Staw Kocie Oko jest stawem, który został pozbawiony wody, oczyszczony z zalegających osadów, na nowo uformowany i napełniony wodą. Staw zlokalizowany jest w Nowej Soli w pobliżu wału przeciwpowodziowego Odry. Jakość wód stawu Kocie Oko pod względem wskaźników fizykochemicznych kwalifikuje się do II klasy, pod względem wskaźników hydrobiologicznych oceniany jest jako umiarkowanie mezo-eutroficzny, a pod względem sanitarnym zalicza się do I klasy czystości.

Staw o nazwie Trzeci Staw wykorzystywany jest do kąpeli i wędkarstwa. Nad brzegiem stawu przy północno wschodnim brzegu zlokalizowane jest zorganizowane, tradycyjne kąpielisko. Pod względem wskaźników fizykochemicznych wody stawu odpowiadają III klasie czystości, wskaźniki hydrobiologiczne kwalifikują zbiornik do umiarkowanie mezotroficznych, a wskaźniki sanitarne do II klasy czystości wód powierzchniowych.

Bardziej szczegółowe informacje o wynikach badań stawów położonych na obszarze Nowej Soli znaleźć można na stronach internetowych WIOŚ w Zielonej Górze pod adresem: http://www.zgora.pios.gov.pl/info/opracowania/jeziora/informacje/stawy_nowa_sol/2004/Indeks.htm

W latach 1991 i 1992 WIOŚ Zielona Góra skontrolował stan czystości kilku innych, mniejszych jezior położonych na terenie powiatu.

Jezioro **Świątobór** o pow. 17,3 ha i objętości wód 875,5 tys. m³ jest praktycznie bezodpływowe, charakteryzuje się znaczną głębokością. Cechuje je znaczna odporność na degradację. Jezioro objęte jest ochroną rezerwatową. Jakość wody w jeziorze odpowiada II klasie czystości. Główną przyczyną obniżenia jakości wód jeziora do II klasy czystości jest występująca w okresie letnim w warstwie przydennej jeziora strefa beztlenowa.

Jezioro **Mesze** o pow. 2,2 ha i objętości wód 60,0 tys. m³ jest jeziorem bezodpływowym, położonym w głębokiej dolinie. Jezioro charakteryzuje się wysoką podatnością na degradację. Jakość wód jeziora wykazuje cechy II klasy czystości. Skład fizyko – chemiczny wód jeziora wykazał nadmierną

zawartość fosforu całkowitego i azotu mineralnego. Bakteriologicznie wody jeziora odpowiadają II klasie czystości.

Jezioro **Jeziorno** o pow. 9,6 ha i objętości wód 230,2 tys. m³ jest jeziorem odpływowym zasilanym głównie przez wody podziemne. Charakteryzuje się dość wysoką podatnością na degradację. Wody jeziora swym składem fizyko – chemicznym i bakteriologicznym odpowiadają II klasie jakości wykazując niewielkie przekroczenia wartości wskaźników zanieczyszczeń w stosunku do I klasy czystości wód.

Jezioro **Kochanowo** o pow. 16,7 ha i objętości wód 330,7 tys. m³ jest jeziorem przepływowym. Leży w górnym biegu rzeki Ciekąca, będącej dopływem rzeki Obrzycy. Cechy morfometryczne jeziora kwalifikują je poza kategorią podatności na degradację. Skład fizyko – chemiczny wód kwalifikuje jezioro do III klasy czystości. Wody jeziora są dość znacznie zanieczyszczone związkami biogennymi. Pod względem bakteriologicznym wody jeziora odpowiadają II klasie czystości.

Jezioro **Lubięcińskie** o pow. 12,9 ha i objętości wód 169,7 tys. m³ jest jeziorem przepływowym. Do jeziora wpływają wody rzeki Ciekąca z jeziora Kochanowo. Podatność na degradację i skład fizyko – chemiczny wód jeziora odpowiada III kategorii i III klasie jakości wód. Pod względem bakteriologicznym wody jeziora odpowiadają II klasie czystości.

Ogólnie o omawianych powyżej jeziorach powiedzieć można, że charakteryzują się wysoką podatnością na degradację i stąd wynika ich nie najlepsza jakość. Aktualnie do jezior powiatu nowosolskiego nie są odprowadzane zanieczyszczenia ze źródeł punktowych. Zanieczyszczenia odprowadzane są natomiast w kilku miejscach do dopływów jezior lub są typu przestrzennego. Na jakość wód jezior wpływ wywierają także czynniki naturalne oraz nagromadzone w poprzednich latach ładunki zanieczyszczeń zdeponowane w osadach jezior. W okresie letnim dopływ zanieczyszczeń zarówno ze źródeł punktowych jak i rozproszonych ulega zwiększeniu w wyniku znacznego ruchu turystycznego.

Sprawą decydującą dla jakości wód omawianych zbiorników wodnych jest poprawa stanu czystości dopływających do nich wód powierzchniowych i podziemnych. Problemem dużej wagi są ścieki odprowadzane do ziemi w strefie zlewni jezior z nieszczelnych zbiorników „bezodpływowych”.

6.2. Wody podziemne

Na terenie powiatu nowosolskiego znajdują się obszary dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). W północno zachodnim krańcu powiatu na terenie gminy Kożuchów i Otyń znajduje się część GZWP o nr 301 objętego najwyższą ochroną. Na obszarze pradoliny Odry na terenie gmin Otyń, Nowa Sól, Bytom Odrzański i Siedlisko rozciąga się część zbiornika GZWP o nr 302 objętego najwyższą ochroną. Jakość wód podziemnych na terenie powiatu nowosolskiego była badana w 2004 roku, w ramach monitoringu regionalnego zwykłych wód podziemnych (tabela 4). Ocenę ja-

kości wód podziemnych przeprowadzono zgodnie z klasyfikacją jakości wód podziemnych, opartą na rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (D.U. Nr 32, poz. 284).

Niezadawalającą jakość kontrolowanych wód podziemnych na obszarze powiatu nowosolskiego wynika z występowania w nich stosunkowo wysokich stężeń żelaza i manganu, jednakże ich nadmiar jest usuwany z wód podziemnych w powszechnie stosowanych procesach uzdatniania.

Tabela 4. Ocena jakości wód podziemnych powiatu nowosolskiego w 2004 r.

Miejscowość	Klasa wód*	Wskaźniki w zakresie stężeń odpowiadających wodzie podziemnej o:									
		zadawalającej jakości - III klasa					niezadawalającej jakości - IV klasa				
		Wskaźnik	Jednostka	Wartości graniczne	Wartość otrzymana	Procent przekroczenia	Wskaźnik	Jednostka	Wartości graniczne	Wartość otrzymana	Procent przekroczenia
Kolsko	IV	PO ₄	mg PO ₄ /dm ³	0,2 - 1,0	0,32	15,00%	Fe	mg Fe/dm ³	0,5 - 5,0	2,38	41,80%
Lubięcín	IV	Mn Ca	mg Mn/dm ³ mg Ca/dm ³	0,2 - 1,0 100 - 200	0,57 122	46,30% 22,00%	Fe	mg Fe/dm ³	0,5 - 5,0	1,23	16,20%
Bytom Odrzański	IV	Mn	mg Mn/dm ³	0,2 - 1,0	0,22	2,50%	Fe	mg Fe/dm ³	0,5 - 5,0	0,52	0,40%
Nowe Miasteczko	IV						Fe	mg Fe/dm ³	0,5 - 5,0	1,42	20,40%

Na terenie powiatu nowosolskiego prowadzone są również obserwacje jakości wód podziemnych w ramach monitoringu lokalnego. Sieci piezometrów dla potrzeb monitorowania wód podziemnych zlokalizowane są między innymi wokół składowisk odpadów komunalnych (w Kiełczu i w Stypułowie), składowiska przemysłowego (w Mirocinie Dolnym) oraz wokół innych obiektów (między innymi - Stacji Paliw Shell Polska) potencjalnie grożących zanieczyszczeniem wód podziemnych.

Ocena jakości wód podziemnych pobranych z piezometrów w rejonie składowiska odpadów w Kiełczu (przeprowadzona w oparciu o ww. rozporządzenie Ministra Środowiska) przedstawiona w raporcie za IV kwartał 2005 r. wskazuje, że w kilku piezometrach (o numerach: P II, P VIII, P IX i P XII) występowały wody podziemne niezadawalającej jakości (odpowiadające IV klasie). O przynależności tych wód do IV klasy jakości decydowała podwyższona zawartość manganu, żelaza i fenoli oraz podwyższony odczyn pH.

Wyniki badań analitycznych wód z sieci monitoringu lokalnego składowiska odpadów komunalnych dla miasta i gminy Kożuchów w Stypułowie wskazywały na występowanie w niektórych punktach kontrolnych wód złej jakości (V klasa). W wodach tych stwierdzono bardzo wysokie lub wysokie stężenia amoniaku, azotanów i chlorków oraz wysokie przewodnictwo właściwe.

Monitorowane wody podziemne w rejonie składowiska osadów z zakładowej oczyszczalni ścieków ZASET Sp. z o.o. w Mirocinie Dolnym, wykazują cechy wód podziemnych dobrej jakości. Wyjątkiem jest woda z przydomowej studni nr 2, gdzie występują zwiększone stężenia azotanów. Od kilku lat obserwowane są także niewielkie, lecz stałe zmiany odczynu pH (obniżanie - w kierunku wód kwaśnych) w próbkach z piezometru nr 2.

Jak wynika z raportów cyklicznych badań monitoringu lokalnego wód gruntowych Stacji Paliw Shell Polska w Nowej Soli: przy ul. Piłsudskiego i przy ul. Staszica 17, badania laboratoryjne i organoleptyczne próbek wody nie wykazały obecności substancji ropopochodnych. W trakcie badań prowadzonych w 2005 roku nie stwierdzono negatywnego wpływu tych stacji paliw na środowisko wód gruntowych.

Podsumowując można powiedzieć, że kontrolowane na terenie powiatu nowosolskiego wgłębne wody podziemne są niezadowalającej jakości. Obserwowane zanieczyszczenia związane z obecnością żelaza i manganu są pochodzenia geochemicznego. Są one usuwane w powszechnie stosowanych procesach uzdatniania wód podziemnych. Rodzaj innych, występujących lokalnie zanieczyszczeń wód podziemnych, wskazuje na ich antropogeniczne pochodzenie.

W celu ochrony zasobów wodnych wód podziemnych konieczne jest składowanie odpadów na odpowiednio przygotowanych, bezpiecznych dla wód składowiskach oraz zapobieganie przedostawaniu się zanieczyszczeń do ziemi z innych źródeł.

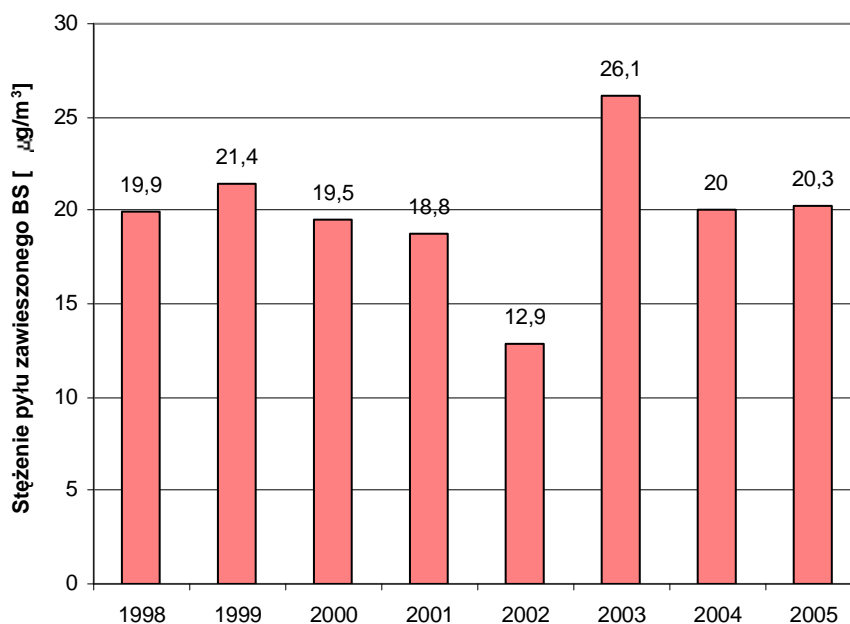
Uwaga : przedstawione w rozdziale 6 oceny jakości wód dotyczące badań wykonanych w 2005 r., opracowane na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (D.U. Nr 32, poz. 284) mają charakter orientacyjny, gdyż rozporządzenie to utraciło moc z dniem 1 stycznia 2005 r. i dotychczas nie ukazały się nowe przepisy regulujące ww. kwestie.

7. Zanieczyszczenie powietrza

W 2005 r. badania zanieczyszczenia powietrza prowadzone były na terenie stolicy powiatu – miasta Nowa Sól przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną. Badania te wykonywano metodami manualnymi w zakresie: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu oraz pyłu zawieszonego typu Black Smoke (BS).

Z badań wynika, że stężenia dwutlenku azotu i dwutlenku siarki w 2005 r. w Nowej Soli występowały na poziomie poniżej obowiązujących norm. Stężenie *dwutlenku siarki*, dla którego określone jest 24-godzinne stężenie dopuszczalne, kształtowało się w zakresie od 0,5 do 26,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, tj. 0,4 % – 21,4 % stężenia dopuszczalnego. Stężenie *dwutlenku azotu*, dla którego obowiązuje średnioroczne stężenie dopuszczalne, występowało na poziomie 20,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co odpowiada 51,8 % wartości dopuszczalnej.

Badania stężenia pyłu zawieszonego typu *Black Smoke* wykonywane są metodą reflektometryczną, która jest niezgodna z referencyjną metodą badań pyłu zawieszonego (tzw. metodą wagową). Badania te jednakże prowadzone są przez Inspekcję Sanitarną od wielu lat i - mimo niezgodności z metodyką referencyjną - są kontynuowane dla umożliwienia określenia tendencji zmian w wieloleciu. Z porównania wyników badań pyłu BS z ostatnich ośmiu lat wynika, że poza wahaniami w latach 2002-2003, średnioroczne stężenie tego zanieczyszczenia powietrza na terenie Nowej Soli utrzymuje się wciąż na tym samym poziomie (rys.1).

Rys. 1. Wyniki badań pyłu zawieszonego BS wykonanych w Nowej Soli w latach 1998-2005.

Z powodu niezgodności z metodyką i braku norm dla stężeń pyłu BS wyniki badań tego zanieczyszczenia nie są brane pod uwagę w ocenie porównawczej z obowiązującymi normami. Polskie i europejskie prawo normuje zawartość w powietrzu tzw. pyłu zawieszonego PM10, tj. pyłu zawieszonego drobnocząsteczkowego (cząsteczki pyłu o średnicy poniżej 10 μm).

Między innymi w celu określenia poziomu stężenia w powietrzu pyłu zawieszonego PM10, od 02.02.2006 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, we współpracy z Urzędem Miasta w Nowej Soli, prowadzi badania zanieczyszczenia powietrza przy użyciu semimobilnej, automatycznej stacji monitoringu powietrza, zlokalizowanej przy ul. Kościuszki w Nowej Soli. Oprócz pyłu PM10 w sposób ciągły mierzone są tam także zanieczyszczenia gazowe: dwutlenek azotu, tlenek azotu, tlenek węgla i ozon oraz (dodatkowo) parametry meteorologiczne, takie jak: temperatura, ciśnienie, wilgotność, kierunek i prędkość wiatru, nasłonecznienie. Wyniki badań prezentowane są w systemie ciągłym na stronie internetowej WIOŚ (www.zgora.pios.gov.pl).

Wyniki ww. pomiarów automatycznych wraz z wynikami badań manualnych realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, wykorzystane zostaną do oceny zanieczyszczenia powietrza w województwie lubuskim w 2006 r. (planowanej do wykonania w 2007 r.).

Obecnie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze znajduje się w trakcie opracowywania rocznej oceny jakości powietrza w województwie lubuskim, na podstawie wyników badań przeprowadzonych w 2005 r. Ocena będzie opracowana do końca maja 2006 r. - zgodnie obowiązującymi przepisami. Podobnie jak w latach poprzednich, zostanie ona wykonana dla poszczególnych stref, czyli powiatów (zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska) - z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów, ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Opracowanie dostępne będzie na stronie internetowej WIOŚ.

Opracowanie:

*Wydział Inspekcji i Wydział Monitoringu Środowiska
Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska
w Zielonej Górze*